

A MUNKA

XIII. évfolyam. 2. szám.

Ára 16 fillér

Salgótarján, 1935. január hó 5.

Ujévi gondolatok.

Írta: **vitéz Marton Béla** országgy. képviselő.

A nagy görög bölcs és tudós politikus szavaival élve „ha az ember elmúlt dolgokról gondolkodik, rendesen a földre tekint le, ha pedig a jövőről, az égbe néz fel.” Ebből a szemzőből tartunk se regszemléte a múlt bajainak végső okai s a jövő reményei és tendenciái felett.

Egy szörnyű kettősség vezetett az Ember válságához és az emberi intézmények eltorzulásához, mely intézmények végeredményben mindannyian csak az emberi szellem „meghosszabbított árnyai.” A fehér ember erkölcsi, jogi és politikai berendezkedései a maguk kulturális összességében a krisztusi alapokon nyugszanak közel kétezer év óta, de ugyanakkor a gazdasági berendezkedések és technikai civilizáció ezekkel az alapokkal homlokegyenest ellenkező vonalon fejlődtek. Nem a kultúra, hanem a civilizáció van válságban, hanem a kettőnek össze nem hangolható strukturája vitte mindketőnek hordozóját, az Embert oly lelki válságba, melynek romboló hatását világrengető megrázkódtatások alakjában két évtizede szenvedjük.

Az egész „emberiséget” említettem, mert a háborúnak kizárólag csak legyőzöttjei voltak és vannak mind a mai napig s mert nincs nemzet, mely meg ne érezte volna

Néma bál.

A közel napokban a budapesti napilapokból olvashattuk, hogy a kecskeméti szegénygondozó-hivatal a város szegényei javára „Néma bál”-t rendez. Erre a bálra éppen úgy, mint minden más bálra szokás, felkérnek védnököket, kitűzik a napját, szétküldenek meghívókat, csak magát a bált nem tartják meg. A védnökök és meghívottak szépen megváltják a belépő jegyeiket, sőt talán lesznek, akik felül is fizetnek s az egész befolyt összeget a szegénygondozás céljaira fordítják.

Amilyen érdekes és ujszerű, éppen olyan finom és igazán nemes gondolat a „Néma bál”-nak ezen felvétele. Annyira szívesen szólna, mélységes és meglepően új a gondolat, hogy az első pillanatokban követésre méltó példának látszik. Nem is kell hozzá már egyéb, mint egy néhány ujságíró hangulatos cikke, melyben a „Néma bál”-t a legújabb társadalmi divattá emeli s már is utánozni fogják Kecskemét városát a többi magyar városok is. Hiszen csábító a gondolat gazdasági szempontból is mind a rendezőségre, mind az egyes családokra nézve. Elmaradnak a rendőrhatalom kiadások, zene, terem-bérlés és díszítés, s b, jelentékeny pénzösszeget felemészítő kiadások s ezek mind a szegények javára fordíthatók. A családban megtakarítják az egy, vagy több bálruhát, cipőt, fodrást, a fogatot, autót, ruhátartást és még sokféle apró-nagyobb összeget. Elkezdenek az otthonokban kalkulálni s a tehetőség szerint kihoznak szántól ezer pengőig terjedő kiadási összeget. Ha ennek csak egyötödét felajánlják a „Néma bál”-nak, nemes céljára, a rendezőség, illetve a szegények is jól járnak, meg a családok is.

az ezzel járó súlyos megrázkódtatásokat. Egyébként azonban, ha meg akarjuk érteni a mai kaoszól kivezető lehetőségeket, szem előtt kell tartani, hogy a Teremtőnek

Igen ám, ha ez mind így ütne be, ahogyan azt a kétségen felül álló nemes gondolat felvetői elképzelték és elképzelik. A képzelt családok repülőgépen rendszerint igen messzire futunk el. A családok első kalkulációja is gyors szárnyakon szokott száguldani. Olyankor még minden ujj kell a bálba és abból semmi sem maradhat el s a ceruza híven vetíti a számokat a türelmes papírosra. De a harmadik, negyedik kalkulációnál az első előirányzat összege ugrik már le az egyötödre s a „Néma bál” a 20—200 pengők helyett a 2—20 pengős tételeket könyvelheti csak legfeljebb, mert ne felejtjük el, hogy az ember hiu és önző lény, főleg az ifjuság s pénzéért a legtöbbször kapni is akar valamit.

Nem szabad azonban számításunkon kívül hagynunk azokat a szegényeket sem, kik éppen a farsang idején, a mulatságok, bálók költségeiből közvetlenül és közvetve élnek. Egy nagyobb szabású bál résztvevőinek kiadásából rengeteg iparos, zenész, kereskedő s munkás kap részese-dést, kik ebből a részese-désből szívesen áldoznak szintén a nincstelenek részére.

A „Néma bál” tehát a jótékony-ságával majdnem annyit árt a dolgozó társadalom nagyobb részének, mint amennyit használ a szegényeknek s minthogy városunkban a szegények ügye igen sok áldott, jó és nemes szíve állandó gondoskodását képezi, azt hiszem, hogy a „Néma bál” divatja egyelőre nem talál nálunk talajra, hanem a kilenches farsang különböző hangos mulatságai mind a dolgozó, mind a dolgozni nem bíró szegények részére biztosítják majd a mindennapi kenyeret. (—ány.)

bizonyára módjában állott volna egyfajta, egynyelvű és egyvérű embertípussal megkoronázni a föld teremtményeit és ha nem ez történt, akkor ezzel bizonyára meg

voltak a céljai. Soha még az emberiség történelmének folyamán nem mutatkozott meg oly világosan, hogy ez a szó „emberiség”, lehet nyelvtani kifejezés, lehet embertani fogalom, de a történelem csak nyelvükben, kulturájukban, céljaikban és ideáljaikban különálló életet élő és egymással való nemes versenyre hivatott nemzeteket ismer. Csak a nemzetek azok a valóban létező és önmagukban zárt egészet képező, saját kulturájukban megcsiszolt darabok, amelyekből az „emberiség” óriási mozaikja adódik. Innen van az, hogy a nagy társadalmi és politikai mozgalmak alapját mindenütt a nemzeti öntudatra-ébredésben kell keresnünk. Ha ezek a mozgalmak még nem tudtak mindenütt oly léghőrt teremteni, mely a válságba jutott emberiségnek vissza tudta volna adni lelki egyensúlyát, akkor az onnan van, mert a keresztény kultúra és az anyagelvű civilizáció diszharmonijából keletkező bajok tömege túlságosan nagy volt ahhoz, hogy aránylag ily rövid idő alatt győzelemre lehessen vinni egy korszerű és minden tekintetben tisztult idealizmus zászlaját. Mindenütt, ahol a nemzeti mozgalmak megindultak, egyetlen egy világos és egyszerű tételre vezethetők vissza célkitűzéseik; minden nemzet teremtsen meg a maga sajátosságaihoz illő, krisztusi alapra helyezett szocialis életét: ez az a gondolat, mely körül a nemzeti mozgalmak elméleti formulái és gyakorlati megnyilvánulásai kikristályosodtak.

A magyar nemzetre nézve,

Karácsony a bányánál.

Az idő homokóráján ismét lepergett egy esztendő és beköszöntött a legszebb ünnep, a karácsony. A Bányaiigazgatóság igyekezett a szeretet ünnepén minden bányászcsalád asztalára ajándékot tenni, de különösen gondja volt a gyermekes családokra, ahol a legnagyobb a szükség, ahol a gyermekszívek szorongva várják a szeretetadományt. Róth Flóris bányaiigazgatóság vezető bányaiigazgató, mint a múltban, úgy az idén is, nagy körültekintéssel és áldozatkészséggel sietett munkásainak, azok özvegyei és árváinak segítségére, hogy nekik a karácsony ünnepét boldoggá, szeretetteljessé tegye.

A nagyarányú karácsonyi akció lebonyolításával az igazgatóság a bányatársaságot bizta meg, amely már október közepén hozzájárult a környezetellenőrzési munkáival a környezetteremtési munkáival a kioskiosztások karácsony hetében minden zavar nélkül lebonyolíthatók voltak.

Karácsony előtt hosszú sorokban indultak meg a nyugbérések, özvegyek és árvák a bányaiigazgatóság élelem és ruháit felé. A szeretetadományokból a bányaiigazgatóság 1063 gyermeket öltöztetett fel, 12500 pengő értékben a következő elosztásban:

Kiosztásra került: 150 drb. öltöny, 329 pár cipő, 214 pár harisnya, 1750 méter barchend, 452 méter molinó, 1654 méter tenniszflanell és 150 méter egyéb rövidaru. Az öreg gyermektelen nyugbérésekről sem feledkezett meg a bányaiigazgatóság, hogy nekik is jusson bővebb

és izesebb falat az asztalukra. 1113 drb. élelmiszerelel tölthet szereltesomagot kaptak a nyugbérések és özvegyek, 2750 pengő értékben.

A dolgozó munkásság, mint az elmúlt esztendőben az idén is a rendes bérezésen kívül karácsony előtt rendkívüli segélyezésben részesült. Itt is a családtagok és gyermekek számához viszonyítva állapította meg a bányaiigazgatóság a segélyek mérvét. Összesen 124.636 pengő került kifizetésre.

A vállalat elnökének dr. Chorin Ferencnek felesége, mint minden esztendőben, az idén is 2000 pengőt juttatott el a salgótarjáni bányaiigazgatósághoz kifejezetten azzal a rendelkezéssel, hogy az a hat gyermek felüli családok között osztassék fel karácsony szent estéjén. Ez idén ebből az összegből 55 hatgyermekes család, családonként 25 pengőt, tizenöt 7 gyermekes család, családonként 35 pengőt és 2 nyolcgyermekes család családonként 45 pengőt kapott.

A 4 és 5 gyermekes bányászcsaládok külön karácsonyi segélyt kaptak az év folyamán befolyt bírságpénzekből. A 4 gyermekes családoknál 10 pengőt, az 5 gyermekes családoknál 15 pengőt kaptak, összesen 6.880 P értékben.

De nemcsak a pénzübeli és egyéb segélyek kiosztásáról, hanem a karácsonyi hangulat méltó megünnepléséről is gondoskodott a bányaiigazgatóság. Minden iskolájában, számszerint 20 helyen, szépen feldíszített karácsonylákat állított fel az iskolás gyermekek részére. Bensőséges ünnepélyek keretében, egyházi és világi előkelőségek és a telepek főnökei jelenlétében 2000 gyermek egyformán összeállított édességekkel és hazai gyümölcsökkel megtöltött szeretetsomagot kapott 1600 pengő értékben.

Nem kerülte el a vállalat vezetőségének figyelmét a csecsemőknek a Ste-

fánia intézmény utján való megajándékozása sem. A bányatelepi 84. számú védőintézet vezetősége a bányatársulati tisztikar és nejei támogatásával szép karácsonyi ünnepséget rendezett az idén is, melynek keretében 82 család 266 mtr. barchendet, 139 kg. cukrot és 139 drb. szappant kapott, azonkívül terhes asszonyok részére 8 darab gyógyhaskőöt, 5 drb. csecsemőkelengyét és 40 mtr. vásznat bocsátott rendelkezésre 1050 pengő értékben.

A bányatársulati levontételek ifjak között az arra legjobban rászoruló 54 levontételek cipő és élelmiszere ajándékot osztott ki a bányaiigazgatóság 500 pengő értékben.

Végül meg kell emlékeznünk a helybeli és a két vidéki bányakórházban rendezett meleg és bensőséges karácsonyi ünnepségekről is. A helybeli főkórházban a bányászgyermekek közreműködésével színpompás és ügyesen megrendezett műsor szórakoztatta a betegeket és a megjelent vendégeket. Az ünnepi beszédet Trau Péter esperes plébános mondta, kinek mélyen szántó gondolatokkal teli elmélkedése bemelegítette a szíveket s az otthonuktól elszakadt betegek lelkébe odavarázsolta a szent karácsony hangulatát. Az ünnepség után a kórházak betegei cigarettával és étességekkel teli szeretetsomagokat kaptak.

Itt kell még megemlítenünk, hogy a szerb megszállott területről kiutasított magyar véreink társulatunk tisztái, tanítói, segédtestái és altisztái kara, 1200 pengőt, a munkásság pedig 800 pengőt juttatott el illetékes helyre. Horthy Miklósné nyomorvénhitő akciójára a főispán utján a tisztikar s altisztikar összesen 500 pengőt adományozott, ugyancsak 500 pengővel járul a tisztai és altisztikai helybeli Mansz. ebédeltetési akciójához. Azonki-

vül az országos gyűjtés kapcsán a létesítendő Rákóczi szoborra ugyanez a testület 420 pengőt adományozott és végül a magyar Revíziós Ligának, mint a korábbi években, úgy az idén is tisztai, altisztikai és a munkásság fejenként 1—1 pengővel összesen 5600 pengővel járult hozzá a nemes célhoz.

Ha a felruházott árvák, megajándékozott gyermekek, segélyben részesülő munkások tömegein végig nézünk, eszünkbe jut Trau Péter esperes-plébánosnak a bányakórházi karácsonyi ünnepségen kifejtett gyönyörű gondolata, hogy az ember életében a karácsony ünnepe egy sziget. Sziget, melynek partjait a gazdasági válság hullámai nyaldossák, ostromolják s ennek a viharos tengernek a hullámain keresztül vergődve, karácsony ünnepén mindnyájan partot érünk, megpihenünk. Ilyen sziget ebben a csonka hazában a salgótarjáni bányamedence is, melynek munkától hangos zugai ilyenkor karácsony táján elcsendesülnek, hogy a szent ünnepén némán pihenjen a csákány és ünnepet üljön a lélek. Ennek a szigetnek világító tornya a szeretet, amely Róth Flóris bányaiigazgató nemesen érő szívéből sugárzik munkássai felé azzal a felemelő tudattal, hogy nemcsak a munka lázas iramában dobban velük a szíve, hanem az ünnepen is, amikor szeretettel, jószívvel adott ajándékaival igyekeznek igazi ünneppé avatni a pihenés napjait is.

A bányaiigazgatóság előtt felállított mindenki karácsonyfája, nemzetiszínű apró fényei bevilágítanak a fekete magyarság éjszakába, és hirdetik nemcsak a csonka országon belül, de a határon túlra is, hogy ahol ennyi áldozatkészség, szeretet és egymást megbecsülés él a szívekben, ott nem kell féltetni a nemzetet sem. —tay.

mely ma megint egyszer a történelem választóján áll, inkább életkérdés az, hogy meg tudja-e találni a helyes utat, mint bármelyik más, nagyobb nemzetre nézve. Ha itt sikerül minden rendelkezésre álló erkölcsi és anyagi erőnek maradéktalan összefogása, vagyis sikerül a nemzet egységének olyan megalapozása, mely minden várható veszedelemmel szemben biztosítja a nemzet ellenálló képességét, akkor a nemzet megtette kötelességét önmagával — és ugyanakkor Isten és a keresztény kultúra szellemével szemben is.

A magyar ig keresztény mi-

voltának ősi jele, melyben győznie kell: az apostoli kettős kereszt, éppen úgy szimboluma a magyar lélek Krisztuskövetésének, mint a Nemzeti Egység Mozgalmának. Ezer éven át kettős volt a kereszt, amelyet a magyarság a történelem legtöbbször kálváriás útján hordani kényszerült, mert ezer esztendőn át kellett küzdenie azért, hogy védelmezze a Nyugat és az önmaga keresztény mivoltát és ugyanannyi ideig azért, hogy az maradhasson, ami öncéluságát igazolja és örökéletét biztosítja: sajátos kulturájú magyar!

A Katolikus Népszövetség Salgótarján és Környéki Szervezetének működéséről és a Katolikus Népszövetség céljairól.

Irta: Csillik Ernő ügyvezető elnök.

Sok tagnak a kívánságára, de meg azért is, hogy a Salgótarján és a környéki katolikusok között minél szélesebb rétegekben a katolikus Népszövetség salgótarjáni és környéki szervezetének megalakulása ismertté váljék, szükségét éreztük annak, hogy a fentebbi szervezet eddigi működéséről, a szervezet céljairól a Salgótarján és környéki katolikus társadalmat időközönként tájékoztassuk.

A Katolikus Népszövetség Salgótarján és környéki szervezete ez előtt 2 évvel kelt életre. Megalakulása 1934. január 14-én történt Cséden, szerényen indult el és most 2 évi munka után lerögzíthetjük azt, hogy eddig 18 község tartozik a fenti szervezet kötelekebe és az ország első szervezetei között szerepelünk. A környéki községek közül Kázár vezet 117 taggal. A szervezet munkája nem szünetel.

Az alakuló gyűlésen megválasztott a tisztikar, a kerületi helyi igazgatók és választmányi tagok. Salgótarján 21 kerületre lett beosztva.

Tartottunk ismertető gyűléseket úgy Salgótarjánban, mint a környéken, ahol a tagok kívánták.

A megalakulás óta lepergett egy év és még most is előfordul olyan eset, hogy a fenti szervezet működéséről nem is hallottak. Ennek oka pedig az, hogy nem használtunk és nem használunk lármás propagandát. Mi nem kényszerítünk senkit a belépésre, mindenkinek a lelkiismeretére bizzuk a belépést.

Többször lehet hallani azt is, hogy nem tudják hogy mi is a célja a Katolikus Népszövetségnek. Ezeknek kedvéért dióhéjban a következő felvilágosítással szolgálunk.

A Katolikus Népszövetség célja, a katolikus öntudat felébresztése és ennek növelése, célja a katolikus társadalom eggyé forrasztása, mert hiszen nemcsak bizonyos társadalmi rétegek a szövetség, hanem általában véve, minden katolikus. Célja továbbá a katolikus összetartozás érzését kimélyíteni. Megtanít arra, hogy mit jelent összetartás, felhívja a figyelmünket arra, hogy tudjuk meg azt, hogy mi is számottevőek voltunk és vagyunk és Hazánk történelmében. Megtanít arra, hogy ne legyünk mi mindig szerények, mert előfordul ebben a gyarlósággal tele földi életben, hogy a szerénytelenek elhalásznak előlünk mindent.

Amiért szerények vagyunk, ne fogja reánk senki sem, hogy tehetetlenek vagyunk.

A Katolikus Népszövetség nem a mások joga ellen tör, hanem a katolikus jogait védi.

Nemcsak az a fanatikus, aki védekezik, hanem fanatikus az is, aki támad. Ha mi fanatikusok védekezünk, a fanatikus támadások ellen, ezzel rosszat nem cselekszünk.

A Katolikus Népszövetség hű a hagyományokhoz, hű pedig azért, mert értékek vannak benne, amit elvetni nem lehet.

Szervezkednünk kell, de nem azért, mintha a katolikus Anyaszentegyházat, mint Isteni alkotást féltendőnek, nem!

Katolikus Anyaszentegyház örök, rajta a poklok minden pokla erőt nem vehet, hanem tömörölnünk kell azért, mert ha mi nem vesszük komolyan az egyházi ügyeket, akkor velünk ki-ki úgy bánhat el, ahogyan neki tetszik.

Jegyezzük meg, hogy imádságunkhoz hozzátartozik az is, hogy mit viszünk belőle az életünkben elkövetett cselekedeteinkbe is.

Ne engedjük, hogy a mi katolikus magyarságunk ebben az országban mások magyarságával szemben alsóbbrendűnek minősüljenek. Ne engedjük azért, mert mi katolikusok 1000 év óta áztatjuk vérünkkel ezt a földet. Ez az ország 1000 év óta Szűz Mária országa!

Ne bánjunk senkit, csak akkor, ha jogtalanul bánt minket. „Amit akartok, hogy mások cselekedjenek nektek, azt cselekedjétek ti is nekik.”

(Tagfelvételre és ügyes-bajos dolgokban Csillik Ernőhöz lehet fordulni Kassai-sor 43 szám alatt.)

Hírek és különféle

Előfizetőinkhez és sok-sok utófizetőinkhez! Isten segítségével, munkatársaink b. közreműködésével és t. olvasóközönségünk megértő támogatásával a XIII. évfolyamát kezdjük meg lapunknak. Voltak és vannak berátaink, ellenségeink, jóakaratu és rosszakaratu kritikussaink, ami természetes is, azonban törekvéseinkben megnyugtató tudat volt mindig, hogy egyéni akciót nem folytatunk lapunk után, hanem legjobb igyekezetünkkel megcsonkított hazánk nehéz életét élő magyarságának, városunk egészséges fejlődésének, polgártársaink boldogulásának ügyét szolgáltuk, amit a jövőben is fokozottabb mértékben szeretnénk folytatni azon kéréssel, hogy aki tehetőséget érez magában tollal is szolgálja a közügyet egy missziót végző helyi lapocska után, jöjjön segítségünkre és küldje be írásait, észrevételeit, gyűlölet és személyeskedéstől mentes szellemben szerkesztőségünk címére. — T. Olvasóközönségünket kérjük, hogy előfizetési díjhátralékaikat rendezzék, hozzanak újabb előfizetőket, hisz oly sokan vannak e városban, akiknek értékes munkálkodására oly nagy szüksége volna e fejlődő városnak, akár kulturális, akár sport, akár más közérdekű munkában! — Kérve barátaink, ellenfeleink, olvasóközönségünk egy jobb jövő reménye érdekében folytatandó munkálkodását, boldog új évet kíván SZERKESZTŐSÉGÜNK

Köszönetnyilvánítás. Negyedszázados szolgálati jubileumom alkalmából a hozzáam juttatott sok jókívánatért úgy a t. szerkesztőségnek, mint kedves ismerőseimnek, barátaimnak ezúton mondok hálás köszönetet.

Rónay Ferenc
postaiat.

Karácsony-est a Hirschgyári Olvasókörben. A Hirschgyári olvasókör az idén is megrendezte az évente szokásos karácsonyi ünnepélyt az olvasókör helyiségében. Az olvasókör dalárdája a Hísekeggel nyitotta meg az ünnepélyt, mely után Traum Péter r. k. esperes és dr. Csengődy Lajos ev. lelkész tartott megható beszédet az egybegyűlt gyermekekhez. A gyár vezetősége nevében Tarnay Kálmán gyárvezető-mérnök

mondott meleg szavakban köszönetet Traum Péter esperesnek és dr. Csengődy Lajos ev. lelkésznek, hogy megjelenésükkel az ünnepélyt emelték, a gyár igazgatójának pedig, hogy áldozatkésztségével lehetővé tette az ünnepély megtartását. A gyermekek éneke után kiosztásra kerültek a szépen feldíszített karácsonyi ajándék a szeretel-csomagok, amelyek az idén is 102 szegénysorsú gyerekek szereztek boldog karácsonyt.

A Mansz. táncos teadélutánja. A jövő hét kedden, január 8-án délután 5 órakor tartja a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége salgótarjáni osztaga a róm. kath. kör nagyertermében farsangi táncos teadélutánját. A farsangi táncos hangulatra való tekintettel ezen alkalommal nem lesz műsor a tea keretében. Mindjárt tánc kezdődik, amely tart addig, amíg a vendégsereg el nem unja. A szorgalmas háziasszonyok nagyban készülnek csupa finomabbnál-finomabb süteményekkel, amelyek teával együtt csak 40 fillérbe kerülnek. Külön belépődíj nincs. Így remélhetőleg nemcsak a tagok, de az egyesület barátai, jóakarói és a táncolni vágyók is sokan meglátogatják a „Mansz” nagysikerűnek ítélt teadélutánját.

Ma szombaton este fél 9 órai kezdettel az Oltáregylet a Róm. Kath. Olvasókörben gyönyörű műsorral előadást tart. Közreműködnek Laurisn Lajos operatőr, a Köszegi táncospar, Aradi Zsolt író, lapszerkesztő, a bányazenekar, dr. Jánossy Ödön az Oltáregylet elnöke, Nagy Béláné és egy megható előkép keretén belül városunk hőlyei és urai közül sokan! Belépődíj I. hely 2 P., II. hely 1'50 P., III. hely 1 P., állóhely 80 fillér.

Szerbiából küldözött magyar véreink felségítésére megindított gyűjtés a befejezéshez közeledik. Az adatok most vannak feldolgozás alatt a jövő munkában — értesülünk szerint — módunkban lesz erről részletesen beszámolni. A gyűjtés összege meghaladja az 5000 pengőt, ezenkívül vannak akik külön gyűjtésüket beüldték az erre a célra nyitott belügyminiszteri csekkaszámla javára. A menekültek egy része még zsúfoltan ideiglenes helyiségben van s nem lehetetlen, hogy városunkba is küld az illetékes központi intézőbizottság menekülteket.

Kedves Olvasóm, ne maradj otthon meghitt családi körben soha Szilveszterkor!

Most Szilveszterkor elhatároztam, hogy nagyon fogok spórolni. Nem megyek sehová. Se vendéglőbe, se kávéházba, se kabaréba, se táncmulatságba. Szóval sehová. A végén módosítottam a tervemen és a hét órai mozi előadásra mégis elmentem. Tartott vagy fél 10 óráig. A moziban nem volt mókás, szilveszteri műsor, de azért jó volt. Szilveszter volt. És a publikum mindenben nevetett. A dráma is, amint az Szilveszterkor szokás.

Amint említettem, mozi előadás után tehat hazamentem. Azaz hogy hazamentem. Mert nem egyedül mentem haza. Velem jött a feleségem is.

De ha már otthon töltjük a Szilvesztert, illő volt egy kis enni és innivalóról gondoskodni. Beszereztem hát még hétfőn délután egy kis bort, egy kis likőrt, egy kis konyakot és a teához természetesen egy kis rumot is. Vettem ezenfelül egy kis sonkát, egy kis malacot, egy kis sardiniát, egy kis kolbászt, egy kis szalonát, egy kis vaját, egy kis töpörtyűt, egy kis süteményt. Ha már elhatároztuk, hogy spórolunk és otthon, meghitt családi körben töltjük a Szilvesztert, hát illő volt, hogy egy kis enni és innivalóról gondoskodjam. Még véletlenül valaki is jöhet, ha nem Szilveszterkor, hát ujév napján boldog új évet kívánni s azt sem engedhetjük el egy kis traktamentum nélkül. Feltétlenül ajánlatos volt, ha már spórolni akartunk és a Szilvesztert otthon, meghitt családi körben töltöttük, ez a kis beruházás.

Aztán meg a spóroláson kívül, más is közrejátzott, hogy otthon maradjunk. Ki akartuk magunkat aludni, hogy új év hajnalán frissen ébredjünk és egész évben frissen legyünk. Nagyszerűen kiesszel-tük mi ezt a szilveszteri otthonmaradást meghitt, családi körben.

Már előre mosolyogtam, milyen pompásan kipihenve rovom én új évkor az utcákal, míg mások álmosan, fáradtan

dülgélnék az éjszakai lumpolás fanyar ízével a szájukban. A balgák, akik nem tudnak spórolni és még hozzá pont új évre balába fázasztják magukat! De hát én, illetőleg mi a feleségemmel együtt, egészen mások vagyunk. Mi spórolunk és mezelegszünk a rádió szilveszteri műsorával is. Meg azzal a kis enni és innivalóval, amit beszereztünk.

Bekapcsoltuk hát a rádiót. Bekapcsoltuk és elkezdtek hallgatni. És hallgattuk, hallgattuk. Először éjfélkor ocsudtunk fel a hallgatásból, amikor boldog új évet kívántunk egymásnak. Azután újra elkezdtek a hallgatást. És hallgattuk, hallgattuk megint úgy 3 óra tájáig, amikor végkimerülésben elpihentünk azzal a gondolattal, hogy bolnap, ujév hajnalán frissen ébredünk, hiszen csak 3 óráig maradtunk ébren. És mi ez a reggelig tartó lumpolásához képest!

De még talán el sem szenderegünk, amikor először messziről, majd mindig közelebből hallható vidám hangok izgatták a fülünket. Haj-csuhaj — hallatszott az ablakunk alatt és valaki jól ránkörgette az ablakot. Boldog új évet kívánok — tette hozzá még valaki és mire kinyitottam az ajtót, eltűnt a pajzán társaság. De most már aztán igazán aludni fogunk — mondtuk egymásnak a feleségemmel együtt — és még mosolyogtunk is az éjszakai csendborítókon. De még talán el sem szenderegünk, amikor valaki rettenetesen visító trombitával szerénádót adott a kapunk táján.

Ezt le kell intenem, gondoltam és megint kinyitottam az ajtót, hogy kinéztek és elnémitsem ezt a tréllás hangszert. Sikerült is. De még talán el sem szenderegünk, amikor valaki egy kis malacot sivatott éppen mi előttünk. Díznóság, hiáltottam már ekkor dühösen, pedig csak malacság volt. És így ment ez kiválóan virradatig, amikor meg a boldog új évet köszöntők hadserege támadt reánk. Eljött

a városi és környéki cigányság. Nagyok és kicsik. De a kicsik is nagy ajándékok akartak. Aludni hát nem lehetett. A sok „boldog új évet kívánok” egészen boldogtalanná tett. Dühössé, mert előgyött az elsejei fizetésem egészen. Ugy szétfolyt 50 fillérenként, 20 fillérenként. És még mindig jöttek a boldog új évet kívánók. Odaadtam nekik azt a kis enni és innivalót, amit beszereztem, ha már spórolni és a Szilvesztert otthon tölteni akartam. Egész beteg lettem az otthon töltött Szilveszterről. Náthát kaptam a sok ajtó nyitogatástól és az új évben nemcsak hajnalban nem keltem fel, de még ma is az ágyat nyomom. És nincs pénzem, nincs enni és innivalóm. Csak náthám van. De a náthán kívül szereztem még más valamit is. Egy tapasztalatot. Azt, hogy nem fogok többé spórolni és a Szilvesztert soha többé nem töltöm otthon, meghitt családi körben.

(Krónikás.)

Szilveszter éjjelén dalolt a város nevetett a jókedv és új remények tüze gyulladt ki az emberek szívében. A boldog bufejtőkkel tömve voltak a kávéházak, a vendéglők, a tánchelyiségek, a kabarék. Szerényen, de mégis mulatott Szilveszter éjjelén Salgótarján. És amikor az óramutató lassu méltósággal átsétált a tizenkettőn és belelépett 1935 évébe, már senki sem gondolt a multra, mindenki a jövőbe tekintett hittel, bizalommal, reménységgel. Ezekkilencszázharmincötbe tekintett, amelytől sokat vár ez a megkínzott város, sokat remél az egész magyar nemzet. Égjenek bennünk a Szilveszter éjjelén kigyúlt tüzek és melegegítsék át meggémberedett erőnket, akaratunkat, hitünkkel, erőnkkel és akaratunkkal megszereshetjük a mi kedves Salgótarjánunknak és édes hazánkunknak valóban jobb jövőjét.

A Salgótarjáni Bányatelepi Torna Club (SBTC) f. hó 20-án délelőtt fél 11 órai kezdettel tartja rendes évi tisztújító közgyűlését a Bányakaszinóval szemben levő Levente-otthonban. Kérjük a t. tagoknak minél nagyobb számban való megjelenését annál is inkább, mert határozatképtelenség esetén f. hó 27-én a megjelent tagok számára való tekintet nélkül, külön meghívó nélkül tartjuk meg a közgyűlést. — Salgótarján, 1935. január hó 4-én. — A választmány megbízásából az Elnökség.

Karácsonyfa ünnepély az Üveggyárban. A Salgótarjáni Üveggyár R. T. Központi Igazgatóságának a nehéz időket megértő áldozatkészségéből a gyár igazgatósága december 24-én délelőtt a kis munkásgyermekek nagy seregének szerzett örömteljes boldog karácsonyt. „Hogy a keserves idők terheit munkásságunk szegény kis gyermekei ne érezzék annyira, elhatároztuk, hogy — amennyire módunkban van, — a gyermekeknek segítségére” — mondja a vállalat központi igazgatójának, Zoltán Frigyes igazgatónak a gyár igazgatóságához intézett átirata. Az igazi nemesveretű szociális gondolkodásnak szép példája ez az elhatározás, melynek valótársaként 380 kis munkásgyermekek ruháztak fel a gyár igazgatósága. A fiúk kintűn minőségű, tetszetős kivitelű meleg ruhát, illetve egy pár erős, igen jó cipőt, a lányoknak ugyancsak igen jó minőségű, jó és szép cipőket, vagy pepig meleg ruhára és fehérneműre való anyagot kaptak. Mind a 380 kis ember pedig boldogan szorongatott karjában ezenkívül 1—1 nagy zacskót, tele cukorral, fűgével, mogyoróval, mézeskaláccsal. A felosztást egyszerű, de megható kis ünnepség előzte meg a csillogó karácsonyfa alatt: 2 kis fehér anyagnak öltözött bájos kis apróság elmondta a Miatyánkot, 2 kis magyarruhás leányka karácsonyi verset adott elő, egy harmadik pedig bátran előadott megható kis beszédben köszönte meg az Igazgatóság jóságos gondoskodását. E jóságos gondoskodást, mint annyi más segítséget a gyár munkássága ismét csak az Anyavállalat, a Salgótarjáni Községbánya Részvény Társulat nemesszívű elnökének, Dr. Chorin Ferencnek köszönheti, ki Zoltán Frigyes központi igazgató előterjesztésére ezidén is, immár negyedikben engedélyezte a cca. 5000 pengő értéket képviselő ruhaneműk és egyéb segítségek kiosztását. A felosztást, mint minden évben, a gyár igazgatóinak és tisztviselőinek feleségei végezték szeretetteljes gondossággal.

Karácsony első napján tartotta az SBTC szokásos évi műsoros estjét. A nagyszámú közönségnek az Ipartestület nagyterme is kicsinynek bizonyult. Az egyesület vezetősége, valamint a műkedvelő gárda megérdemelte a szépszámu közönséget, mert a jelenlévők olyan előadást kaptak, milyen előadásban még nem volt részük soha SBTC mulatságon. Az előadás fényét különösen emelte a bányazenekar kintűn együttese Vilezsál karnagy vezetésével. Offenbach Orfeusz a pokolban című nyitányát, majd szünet után Kálmán Imre operettjeiből részleteket adtak, melynek kedves és ismert muzsikája már előre biztosította a mulatság további jó hangulatát. Bolner ügyv. elnök meleg szavakkal köszöntötte a szépszámu közönséget és kérte, hogy szeretettel továbbra is támogassa az SBTC-t. Igéretet tett a Vezetőség, valamint a játékosok nevében arra, hogy iparkodni fognak a közönség szeretetét meghálálni kint a zöldgyepen is. Placsek és Hajó című tréfában nagy taps jutalmazta Czeisler és Tibor előadókat. Tengerre Manó egy felvonásos bohózatban szereplő műkedvelők: Dombi Ica, Regényi Jancsi, Patay Petyó, Takács Sándor, Böhm Pista, Völker Ernő mind kintűn játszották meg szerepüket — Bender Lajcsi aktuális strófáját a közönség szünni nem akaró tapsal jutalmazta. Az összeállítás valóban szellemes volt. Majd végül „Üldöznek a nők” című egyfelvonásos következett, Turek Berta, Dombi Ica, Persik Mancsi, Regényi, Böhm, Takács fivérek szép és kifogástalan játékkal tették a közönség részére felejthetlenné az estét. Előadás után a bányazenekar és cigányzenekar huzta a talpalávalót kiválóan virradatig. Még csak annyit, hogy szép volt, nagyon szép az SBTC karácsonyi mulatsága és meglátszott az egészen, hogy a szeretet és megértés nem csak a fiúk között, hanem az SBTC drukkeréi és tagjai között is megvan.

Kaptuk az alábbi levelet.

Mélyen tisztelt Főszerkesztő Ur: A héten akkor mentem be egy üzletbe, amikor a tulajdonos már zárni akart és a világosságot már kioltotta. Őszintén mondván megütköztem a helyzetem, mert az üzletet a legközönségesebb petróleumlámpa árasztotta el a boldogító világossággal itt Salgótarjánban, a község házijában és a vilamosáram eldorádójában. Kérdésemre, vajjon mi az oka annak, hogy mégis petróleum világításra kényszerült visszatérni, — elmondotta az esetet. — A havi villanyszámláját ez egyszer nem tudta kifizetni s ezért vezetéket kikapcsolták. Hisz ez természetesen jogszerű eljárás a villamos telep részéről, azonban mégis sérti a fogyasztó érdekeit akkor, ha meggondoljuk, hogy a rendkívül magasra felszökött villanyszámlák mérséklése és felülvizsgálata tárgyában a fogyasztó ki van szolgáltatva az áramot eladó részvénytársulat egyoldalú felszámításának és véleménynyilvánításának.

Rendkívül sok helyről hangzott el a panasz, hogy az utóbbi időkben a megszokottnál sokkal magasabb összegű villanyfogyasztási számlát küldött a villamossági társulat. A méltatlankodó fogyasztók részére kitérő válaszként a villamossági társulatnak közegei vagy azt mondták, hogy a leolvasás történt úgy, hogy több mint egy havi fogyasztás lett számlázva, vagy az árammérő óra siet, vagy a lámpák kiégtek, sokat fogyasztó lámpák, vagy érintkezés van valahol, vagy sok világítási áramot használtak gazdasági célra, vagy egyéb hasonló magyarázatot adtak, de a vége mindig az volt, hogy amit számláztak: azt ki kellett fizetni, — különben sötétség lesz és kikapcsolnak. Az sem volt figyelembe véve, hogy bizony gyakorta megtörtént az is, miképp az áramfényessége inkább csak izással világította a lámpákat, pedig ezért a gyöngye áramért is ugyanazt a díjat kellett megfizetni.

Mélyen tisztelt főszerkesztő ur! Ha az áramlopásokat oly szigorúan lehet büntetni, akkor kell, hogy a fogyasztók pénzére is szigorúan vigyázzanak. Legyen szíves, becses lapjában felvilágosításul közölni a tengernyi fogyasztó közönséggel azt, hogy panaszainak szakszerű megvizsgálásával s az áramot eladó társulat felszámításának ellenőrzésére vonatkozó kérelmeielyt hová forduljon. Nyomon kívánatosnak tartanánk, hogy amint hallottuk ha olcsóbb lett az áram: akkor ne emelkedjenek a számláink, hanem inkább maradjanak ha már nem csökkenthetők, mert igen kegyes az a háztartás, ahol nem a takarékoság a vezérelv.

Szíves elnézését kérve maradtam főszerkesztő urnak igaz hive: egy „meglegetett” fogyasztó.

Tarjaniak nézzék meg a Royal Orfeum műsorát. A vidéki közönség, ha Budapestre megy, első útja a Royal Orfeumba vezet. Az utóbbi években már sajnos kezdek leszokni erről a jó békebetű szokásról, mert a Royal Orfeum régi gazdái mindent csináltak, csak azt nem, ami a közönségnek kellett. A

mai Royal Orfeum hónapról-hónapra világvárosi műsorral lepi meg a közönséget. A mostani műsora is világt attrakció. Rocasimi, az oroszlanos bohóc, aki a fenévedak ketrecében végzi vakmerő mutatványait, bámulatba ejti a közönséget. Jobbnál-jobb artisták, bűvészek, zsonglőrök lépnek fel, a közönség frappirozva élvezi a remek számokat. De nemcsak az artistaszámok jók, kintűn műsorral szerepelnek a színészek is. A kis operett remek. Az egész műsor világvárosi. Nagyon ajánljuk a közönségnek, akik Budapestre utaznak, okvetlen nézzék meg a Royal Orfeum kintűn műsorát.

A Katolikus Népszövetség Salgótarjáni és Környéki Szervezete a Keresztény Szociálisak helybeli szervezetével együttesen, a katolikus kör oldaltermében 1935. évi január 13-án délután 6 órai kezdettel zártkörű teaestélyt rendez, amelyen a kazári katolikus népszövetségi tagok az est tartítása céljából eredeti népies viseletben fogják szórakoztatni a megjelenteket. Teajegyeket a tagok az egyesületük vezetőinél és a körzetük vezetőinél előre is megválthatják. Beléptidij az előadásra 50 fillér és a tea 40 fillér.

A „Liptay B. Jenő” „Soli Deo Gloria”-Kör karácsonyi ünnepélye. Jól sikerült és bensőséges karácsonyi ünnepélyt rendezett az alsós-, felsős- és leány „Soli Deo Gloria” Collégium dec. 22-én. Az ünnepély műsora a következő volt: egy kis elemista imája után Kiss Zoltó ifjusági elnök köszönte meg az adakozók szívességét, majd pedig tagtársait további sikeres munkásságra buzdította. Tarnay Dénes alsós collégista szavalt ezután egy kedves karácsonyi verset, majd pedig Rákossy Zoltán és Lovas Kálmán adtak elő zongorán, illetve hegedűn a „Csendes éj...”-t. A következő szám Török Zoltán szép karácsonyi elbeszélése volt, melyet nagy tapsal jutalmazott a közönség. Végül Skultéti Márta szavalt. A műsor végeztével megkezdődött a karácsonyi csomagok kiosztása. 18 szegény család kapott cipőt és ruhát, legfőbb csomagban szövet is volt ezek mellett, 6 család pedig pénzadómanyanban részesült. Ezután a jelenlévő szegény gyermekeket részesítette a „Soli Deo Gloria”-Kör szeretetvendégségben. Mintegy 50 gyermek kapott karácsonyi szeretetcsomagot, tele keksszel, almával és aprósüteménnyel. Az ünnepély végén 50 szenvedő arc hagyta el kipirultan, boldogan, megelégedetten az ünnepély helyiségét.

A Vármegyék és Városok Országos Mentőegyesületének balassagyarmati Kirendeltsége 1934. évi november hó folyamán elsősegélyben részesített 19 egyént, betegszállítást végzett 77 esetben. Összes ténykedések száma: 96. A november hó folyamán megtett kilométerek száma: 1460. A mentőegyesület telefonszáma: Balassagyarmat 144. Este 9 órától reggel 8-ig, (illetve április 1-től szeptember 30-ig reggel 7 óráig) a balassagyarmati városzházról és a vasuti állomásról lehet a mentőket telefonon felhívni. A kereskedelmi miniszter 111.748/5—IX.—1934. számú rendelete

értelmében a vidéki postahivatalok este 8 órától 9 óráig szintén teljesítenek szolgálatot. Vidékről, — amidőn a postán hivatalos óra zöncsen, a legközelebbi vasutállomásról lehet a vasuti távirat útján a balassagyarmati vasutállomást megkeresni az iránt, hogy ő a mentőket a szükséges kivonulásról értesítse. A mentőegyesületnek mindenki tagja lehet, aki ezen szándékát az egyesület vezetőségével közli. Tagdíj egy évre 5 pengő, amelynek ellenében az egyesület esetleges betegszállítási alkalmával a tagoknak 30 km-en belül 50%-os, 30 km-en túli távolságon 25%-os kedvezményt nyújt.

Jókarban levő használt írógépet keres megvételre Magyar Francia Biztosító r.-t. Erzsébet-u. 6. — Ugyanaz felvesz fix fizetéssel üzletszerzőket.

Nagyarányu előkészületek a tavaszi mezőgazdasági kiállításra. Az idei tavaszi mezőgazdasági kiállítás gazdasági életünknek kimagaslóan sikeres eseménye volt. A rendezőbizottság cél szerű intézkedései a legvérmesebb váromagokosokat is felülmúló nagy vásári forgalmat eredményeztek, az itt kialakult tenyészállatok egész éven át, az ország egész területén előnyösen befolyásolták a tenyészállattérteket. A kiállítás szakcsoportjai is a legzölésőbb körök elismerésével találkoztak. A nagy sikerrel való tekintettel az OMGE kiállítás rendezőbizottsága elhatározta, hogy a múlt év tapasztalatainak gondos mérlegelésével nagyobb arányokban rendezi meg az 1935. évi tavaszi mezőgazdasági kiállítást és tenyészállatvásárt és pedig a jól bevált időpontban, 1935 március 21-től 26-ig. Az előkészületek már ennek figyelembevételével folynak, a kiállítási iroda hosszu ideje teljes apparátussal dolgozik, a jelentési felhívásokat már szétküldötték. A tenyészállatok csoportjában a jelentkezős határidejét 1935 január 15-ében, a többi csoportban február 15-ében állapították meg. Különösen az állattenyésztő guzdák érdeklődése máris nagyarányu. Örvendetes jelenség, hogy az országos nevű nagytenyésztők mellett a fejlett népies tenyésztetek is fokozottan szerepelni kívánnak tavasszal a magyar állattenyésztés seregszemléjén.

Erdőeladás.

A mátraszelei volt urbéres erdőbirtokosság közhírré teszi, hogy 14.2 kat. hold akácok erdejét 1935 január hó 7-én délelőtt 11 órakor Mátraszele községében nyilvános árverésen a legelőbbet ígérőnek el fogja adni.

Kikiállítási ár 5400 pengő, amelyen alul az erdő semmi körülmények között sem fog eladatni.

Az árverési feltételek Mátraszele városi bírónál megtekinthetők.

Bánatpénzként 540 pengő teendő le.

Mátraszele, 1934 december 30.

Erdőbirtokosság.

Salgótarján m. város polgármesteri hivatala 16.435/1934. sz. talától.

A fennálló adóhátrálékoknak az átalakítási adókedvezmények összegéből leendő kiegyenlítésének engedélyezése.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy a pénzügyminiszter ur 187981—1934. VII. a. számú körrendeletével felhatalmazást adott a m. kir. pénzügyigazgatóságának arra, hogy az érdekelt házbirtokosok irásban beadandó kérelmére az összes még folyamatban levő és a 16320/933. M. E. számú, illetőleg az 1933. évi december hó 23-án kelt 178.000/1933. VII. a. sz. rendelet alapján elbírálandó átalakítási adókedvezményeknél a levonandó összegből első sorban a fennálló adóhátrálékok kiegyenlítését megengedhesse.

A hátrálék kiegyenlítésénél az átalakított ház után az adókedvezmény megállapítása évében kivetett házadó, rendkívüli pótlék és községi pótladó együttes összegének csak a négyszeres összege jöhet számításba.

Abban az esetben, ha a hátrálék nagyobb, mint a levonható összeg, a levonható összeg, a fenmaradó tartozásra a pénzügyigazgatóság 36 havi részletfizetési kedvezményt is engedélyezhet.

Salgótarján, 1935. január 2.

A polgármester helyett:

Olay

tanácsnok.

LEGSZEBB ÉS LEGÉRTÉKESEBB

AJÁNDÉK A KÖNYV!

A LEGJÓBB ÉS LEGJOBB IFJUSÁGI

KÖNYVEK NAGY VÁLASZTÉKBAN MÁR

MOST KÁPHATÓK

VÉGH

KÁLMÁN

KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN.

BÁRHOL MEGJELENT KÖNYVET A LEG-

RÖVIDEBB IDŐ ALATT EREDETI BOLTÍ

ÁRON BESZEREZ B. MEGRENDELŐNEK,

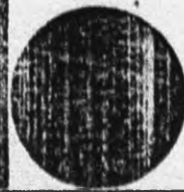
AKIKET IDŐ A MEGRENDELÉS ÉS A

SZÁLLITÁSKÖLTSÉGEITŐL IS MENTESIT.

SALGÓTARJÁN

FŐ-TÉR 1.

TELEFON: 58.

KÖZGAZDASÁG

A karácsonyi vásár sikere.

A téli vásárlási szezon az idén nagyon későn kezdődött. A kereskedők jóelőre zsúfolt raktárai hiába vártak a vevőre, mert a meleg időjárás következtében a közönség nem kezdte meg a téli ruhaneműekben és a téli lábbelikben a vásárlásokat. Már arról beszéltek, hogy a téli üzletmenet lanyhasága néhány kereskedőt romlásba vitt, mert voltak akik utolsó reményüket a téli vásár sikerébe vetették s ebben azután csalódnok kellett. Karácsony előtt azonban változott a helyzet és megelénkült a vásár. A fővárosi kereskedők hozzávetőleges becslése szerint az idei karácsonyi forgalom mintegy 20 százalékkal szárnyalta túl a tavalyi mértéket és körülbelül azt a színvonalat érte el, amelyen a forgalom az 1930—31-es évek karácsonya körül mozgott. Igaz ugyan, hogy meleg holmit, télikabátot, kötöttáruat, hócipőt és hasonló cikkeket, amelyek más években a forgalom nagy részét teszik, az idén alig tudtak eladni a kereskedők, de kárpótlást kaptak más cikkekben, mert a közönség igen sok háztartási és lakberendezési tárgyat vásárolt. Kevesebb volt az üzlet kimondottan karácsonyi cikkekben, így például karácsonyjátékokban. Végeredményben a kereskedelem jól járt, ámbar vannak, akik azt mondják, hogy a forgalom 20 százalékos többlete csak azért állhatott elő, mert a szénben, fában és általában a tüzelőszerekben a közönség nagy megtakarításokat tehetett a tél első, meleg időjárásu hónapjában. Ezek a megtakarítások olyan nagyméretűek, hogy egy esetleges szigorú tél sem tudja már azokat elvinni a közönség zsebéből, így aztán bőven volt felület a nagyobb vásárlásokra. A tüzelőszerekben és még néhány kimondottan téli cikkekben, mint például szőrmében való megtakarításokat, — csupán a főváros lakosságát véve tekintetbe, — milliós összegre lehet tenni s ha ezt az emberek végleges megtakarításnak tekintik, akkor a pénzt bátran el merik költeni más fontos szükségleti cikkek vásárlására. A közönség jobb vásárló kedve azonban megmutatkozott abban is, hogy a vevők nagyobb része kereste a fényűzési cikkeket, mint tavaly és általában a jobb és szebb kiállítású cikkeket vásárolták az előző éveknek érdeklődésével szemben, amely elsősorban az „olcsó áru”-ra irányult.

Az időjárás és a mezőgazdaság.

A szokatlanul meleg decemberi időjárás különböző aggodalmat váltott ki a gazdák köréből. A tavaszi hóhullám majdnem egész karácsonyig elartott és csak az ünnepek előtti utolsó napokban kezdett némileg csökkenni a hőmérséklet. Különösen a repce és az árpa sorsa aggasztotta a gazdákat, mert ezek a szokatlanul meleg időjárás következtében túlságosan buján nőttek és attól kellett tartani, hogyha tullejlődnék, akkor a hosszú ideig tartó hótakaró alatt kifognak pállani, vagyis meg fognak rothadni. Sok helyütt a gyümölcsfák újra kezdtek rügyezni és bimbók is fejlődtek. A kertészeknek az okozott gondot, hogy sok helyütt újabb virágzás indult meg, így például kivirágzott az ibolya és az orgona is, azonkívül más koratavaszi virágok. A meleg következtében a kárttevő rovarok is elszaporodtak és attól kellett tartani, hogyha az időjárás tovább még így tart, a mezei egerek tavasszal olyan nagy számban lépnek fel, hogy nagy pusztításokat fognak végezni a vetésekben. Szerencsére idáig még nem váltak valóra az aggodalmak. Az Országos Mezőgazdasági Kamara megállapította, hogy az év végéig az eddigi időjárás még egyáltalában semmi kárt nem tett a mezőgazdaságban és a további helyzet attól függ, lesz-e elég hótakarója a növényzetnek? Máris nagyban mérsékelte a helyzet veszélyét az, hogy a lehülés fokozatosan ment végbe és december végén egy hét leforgása alatt körülbelül 10 fokkal csökkent az átlagos hőmérséklet anélkül, hogy a fagypontra alá süllyedt volna vissza és fagykár veszélyének tette volna ki az őszi vetéseket. December 28-án azután, bár igen csekély mértékben, megindult a havazás is, az alacsonyabb helyeken esővel keverten, a magasabb helyeken azonban 1—2 centiméteres rétegekben lerakódva. Az Országos Mezőgazdasági Kamarában úgy ítélik meg a helyzetet, hogy az évvégi túl meleg időjárás következtében csak szörvénnyok voltak azok a jelenségek, amelyek aggodalomra adhattak volna okot.

Nógrád és Hont k. e. e. vármegyék alispánjától.

1925/934. sz.

Pályázati hirdetmény.

Salgótarján m. városnál nyugdíjazás folytán megüresedett és a XI. fizetési osztályba sorozott választás útján betöltésre kerülő végrehajtói állásra pályázatot hirdetnek.

Az állás javadalmazása a törvényes rendelkezésekkel megállapított XI. fiz. osztályu illetmény és lakáspénz.

Minősítés az 1883. évi I. t. c. rendelkezései szerint.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy magyar állampolgárságukat, elméleti képesítésüket, eddigi alkalmazásukat, testi és szellemi épységüket, erkölcsi és politikai megbízhatóságukat igazoló okmányokkal és születési anyakönyvi kivonattal felszerelt kérvényüket hozzáam cimezve Salgótarján m. város polgármesteri hivatalánál 1935. év január hó 15-én déli 12 óráig nyújtsák be.

Baross alispán.

1/1935. szám.

Versenytergályási hirdetmény.

1) Salgótarján megyei város polgármestere a városháza bővítésével és átalakításával kapcsolatos bontási, föld, köműves, vasbeton, elhelyező, szigetelő, ács, tetőfedő, asztalos, lakatos, mázó, üveges, burkoló, vízszondredőny, vízvezeték, központi fűtőberendezés és villamosvilágítási munkálataira nyilvános versenytergályási hirdet. A munkálat költségei szabályszerűen biztosítva vannak, de még felsőbb jóváhagyást igényelnek.

2. A munka megkezdésének ideje: a felsőbb jóváhagyástól függően, az arra alkalmas időjárás esetén, leendő felhívástól számított 8 nap, munka befejezésének ideje: 1935. szeptember 7.

3. A jótállás időtartama: A m. kir. Kereskedelemügyi Miniszter ur által kiadott általános, részletes és különleges feltételekben meghatározott időpont.

4. Az egyes munkákra külön-külön is lehet ajánlatot tenni.

5. Az ajánlatot az ajánlati minta felhasználásával és a jelen hirdetményben foglaltak értelmében olyképen kell szövegezni, hogy az ajánlat és melléklete, a szerződés minden adatát és feltételét tartalmazza.

6. Az ajánlatokat cégszerű aláírással kell ellátni. Az ajánlattevő sajátkezüleg irt ajánlatát tanuzás nélkül, idegen kézzel, vagy géppel irt ajánlatát pedig két tanuval előttemezve kell aláírnia. Ugyanígy kell aláírni az ajánlat mellékleteit is.

7. Az ajánlatban kihuzásnak, törlésnek, vakarásnak, beszurásnak, vagy egyéb kijavításnak nem szabad előfordulnia. Ha az ajánlaton annak benyújtása előtt javításra mégis szükség van, ezt az ajánlat végén külön záradékban a javított tételek tüzetes felsorolása mellett ugyanúgy kell aláírni, mint magát az ajánlatot.

8. A több ivből álló ajánlatot mellékleteivel (kivéve a bánatpénz letételét igazoló okiratot) együtt, zsinórral egybe kell fűzni, a zsinór végét az ajánlat hátlapján cégszöveget tartalmazó pecséttel kell ellátni.

9. Az aláírt ajánlatokat sértetlen borítékban elhelyezve, pecséttel lezárva Salgótarján megyei város iktatóhivatalában 1935. évi január hó 25 napján déli 11 óráig személyesen vagy posta útján kell benyújtani. Ugyanezen a napon a város tanácstermében délelőtt fél 12 órakor fogjuk az ajánlatokat felbontani, amikor a magukat igazoló ajánlattevők vagy azok meghatalmazással ellátott képviselői jelen lehetnek.

10. A fentiekől eltérően kiállított ajánlat a közszállítási odaitelésénél nem jön figyelembe.

11. Az ajánlat borítékát a következő felirattal kell ellátni: „Ajánlat az 1/1935. sz. versenytergályási hirdetményben közölt „városháza bővítésével és átalakításával kapcsolatos munkálatokra.”

12. Bánatpénzül az ajánlat szerinti értéknek 2 százalékat kell az ajánlat benyújtásának időpontjáig (1935. január hó 25 napja) készpénzben, vagy egyéb értékben letenni. Bánatpénzül elfogadható értékek (kötvények, kezességi nyilatkozatok, garancialevelek, betétkönyvek stb. (felsorolását a 4360/1929. M. E. R. T. 1. 174. old.) 8173/1930. P. M. (R. T. 355 old.) 128.485/1930. P. M. (R. T. 1. 57 old.) és a 21.176/1933. P. M. számú

(R. T. 1.135. old.) rendeletek tartalmazzák. Bánatpénzül legfeljebb 15000 pengő erejéig elfogadhatók: 1) a város pénzeinek elhelyezésére törvényszerűleg kijelölt hazai pénzüntézetek betétkönyvei is, feltéve, hogy az illető pénzüntézet igazgatósága a betétkönyvre vezetett záradékban kijelenti, hogy a könyvben lévő betétösszegre nézve kielégítési igényt nem emel és tudomásul veszi, hogy ez összeg bánatpénzül szolgál a város hatóságával szemben, melynek beleegyezése nélkül ki nem fizethető, 2) azoknak a hazai intézeteknek az értékpapirjai, amelyeket a pénzügyminiszter biztosítékképesnek elismert.

13. A bánatpénzt a város közpénztáránaál kell letenni. Pénz vagy értéket az ajánlatához csatolni nem szabad.

14. A készpénzben letett bánatpénz után a város csak az odaiteléstől számított egy hónap elteltétől kezdve a Magyar Nemzeti Bank váltóleszámitolási kamatlábának megfelelő kamatot, a kezességi nyilatkozatban letett bánatpénz után pedig a kezesség vállalásáért ugyancsak az odaiteléstől számított egy hónap után a pénzüntézetnek ettől az időtől fogva járó költségtérítést fizet.

15. A készpénzben letett bánatpénzt a fentebb meghatározott értékekkel bármikor ki lehet cserélni. A vállalkozó kérelmére a megrendelő hivatal az értékpapírok esedékes kamat szelvényeit kiadni, a betétkönyvekben elhelyezett összegeknek esedékes kamatait pedig a vállalkozó költségére felvenni és a vállalkozónak kifizetni köteles, feltéve, hogy a letét letiltva nincs.

16. Ha a munkálat értéke egyazon iparág köréhez tartozó munkanemben 15.000 pengőt, vagy ha a bánatpénz 300 pengőt meg nem halad, bánatpénzt nem köteles letenni a saját szakmájában vállalkozó, kisiparos, kisiparosok szövetezete alkalmi egyesülése és szállító csoportja.

17. A bánatpénzt a város előjárósága még az odaitelés előtt visszautalja, ha az ajánlattevő ajánlatában ezt kifejezetten kéri arra az esetre, ha ajánlata nem lesz a három elsősorban figyelembe jövő ajánlat között. A bánatpénz visszautalása esetén az ajánlattevő a munkálat odaitelésére nem tarthat igényt.

18. Az ajánlati minta, a feltételek, tervek, költségvetési ürlap, a városi mérnöki hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők és az ajánlati minta, költségvetési ürlap ugyanott díjtalanul, a tervek önköltségi árban megszerezhetők. A m. kir. kereskedelemügyi miniszter ur által kiadott általános, részletes és különleges feltételeket ajánlattevő saját költségén köteles beszerezni.

19. Az ajánlattevők a végleges döntés megtörténteig (Közszállítási Szabályzat 44. §) kötelezettségben maradnak. Kivételesen visszavonható az ajánlat, ha a Közszállítási Szabályzat 63. szakaszában felsorolt terhek az ajánlat benyújtása után emelkedtek. A városi képviselőtestület az ajánlatok között az árakra tekintet nélkül szabadon választ.

20. Ha az ajánlattevő bejegyzett cég, csatolnia kell a cégjegyzésre vonatkozó adatokat (cégszöveg, cégjegyzés) igazolására szolgáló okiratokat. Az ajánlattevőknek iparjogosítványát egyszerű másolatban is csatolnia kell. Kisiparosok ipartestületük bizonyítványával is igazolhatják, hogy jogosultak annak a munkának elvégzésére, amelyre ajánlatot tettek. Az az ajánlattevő, aki az építés végrehajtására jogosító iparjogosítvánnyal nem rendelkezik, köteles azt az iparjogosítvánnyal rendelkező önálló iparost megnevezni, aki az illető munkát tényleg végre fogja hajtani. Az ajánlatához csatolni kell az illető iparos iparjogosítványát egyszerű másolatban és az illető munka elvállalására vonatkozó sajátkezüleg aláírt nyilatkozatát.

21. Ha fővállalkozó tesz ajánlatot, köteles megnevezni az alvállalkozókat, akiket a munkálatnál alkalmazni óhajt s köteles bemutatni azoknak a rájuk bízott munka elvállalására vonatkozó nyilatkozataikat (Közszállítási Szabályzat 50. §. 2. bek. 2. pont). Alvállalkozóul csakis önálló iparosokat nevezhet meg.

22. Az ajánlattevő köteles ajánlatához társadalombiztosítási (Országos Társadalombiztosító Intézettel, a Magánalkalmazottak Biztosító Intézettel szemben fennálló) tartozásairól olyan kimutatást csatolni, mely igazolja, hogy a versenytergályási hirdetmény letételét megelőző 6 hónapnál régebben, esedékessé

vált betegségi, öregségi, balesetbiztosítási járulékkal stb. nem tartozik, vagy ajánlatában odaitelés esetére a vállalati összeg kifizetéséig fennálló tartozása erejéig a vállalati összegnek a mindenkori törvényes rendelkezések szerint megállapított részéig terjedhető összeget köteles a biztosító intézetre engedményezni és a város előjáróságát feljogosítani, hogy az engedményezett összeget minden esedékes részletből közvetlenül az illetékes biztosító intézetnek utalja át.

23. Az ajánlattevő köteles ajánlatában megjelölni a legkisebb munkabéreket, melyeket a vállalati összeg 20%-ig terjedhető kötbér mellett munkásainak fizetni fog.

24. A város előjárósága a munkálatot esetleg munkanemenként megosztva fogja kiadni. Ajánlatokat egyes munkanemekre is lehet tenni.

25. A vállalkozó, aki több munkanemre tesz ajánlatot, köteles nyilatkozni, vajjon egyes munkanemekre vonatkozó megbízást is vállal-e.

26. Azok az ajánlattevők, akik közszállítást már teljesítettek, kötelesek az ajánlatukban a megrendelő megnevezésével a szállítás vagy munkálat minősége, értéke és a teljesítés ideje megjelölésével megemlíteni. Akik több éven át nagyszámu közszállítást teljesítettek, csak az utolsó két évben teljesített szállításaikat vagy munkálataikat sorolják fel, de jelöljék meg a még folyamatban lévőket.

27. A nyertes ajánlattevő a biztosítékot a hozzáintéztelt felhívás vételétől számított 8 nap alatt köteles letenni. Jogában áll bánatpénzt, ha ez kiegészíthető, biztosítékul a vállalati összeg 5 százalékára kiegészíteni. Ha ezt elmulasztja a közszállításra való minden igényt és bánatpénzét elveszti.

28. A biztosíték letételének módja, a biztosíték kamatozása, a készpénz helyettesítése, a kamatszelvevények kiadása s a régi biztosíték felhasználása lekinetében a bánatpénznél mondottak megfelelő alkalmazást nyernek.

29. A kisiparosokat, vitézeket, hadirokkantakat, stb. illető kedvezmények felsorolását a Közszállítási szabályzat 51. §-a tartalmazza.

30. E kedvezményre vonatkozó igényt a következőképpen kell igazolni: 1. A kisipari kedvezményre való igényt, az illetékes ipartestület bizonyítványával. Aki ipartestület kötelekébe nem tartozik, annak városokban az elsőfoku iparhatóság, községekben a községi előjáróság bizonyítványát kell becsatolnia. 2. A helyi ipar előnyére vonatkozó igényt annak, aki a Szabályzat szempontjából kisiparosnak tekintendő, az 1. pontban megjelölt módon, másnak, ha ipartestület kötelekébe tartozik, az ipartestület bizonyítványával, ha ipartestület kötelekébe nem tartozik, városokban az elsőfoku iparhatóság, községekben a községi előjáróság bizonyítványával kell igazolnia. 3. A vitézi kedvezményre való igény igazolására a Vitézi Rend illetékes szervének igazolványa, a hadirokkant kedvezményre való igény igazolására a hadigondozási igazolvány szolgál; az 1—3. pont alatt felsorolt okiratokat az ajánlatához kell csatolni.

31. A munkálat elnyerője köteles a Közszállítási Szabályzatnak a hazai beszerzésre vonatkozó rendelkezéseit (85—94. §.) az azokban foglalt megtorló intézkedések terhe mellett pontosan megtartani. Vállalkozó a munkálatok végrehajtásánál kizárólag salgótarjáni, lehetőleg nagyobb családú munkásokat tartozik alkalmazni és evégből a munkásigénylést a polgármesternek bejelenteni. Ettől való eltérésnek csak a polgármester előzetes engedélyével van helye, illetőleg, ha megfelelő szak- és egyéb munkás Salgótarjánban nem kapható.

32. Fizetések a Közszállítási Szabályzat 80—81. §-ai szerint történnek.

33. Azt, hogy a vállalati járandóságból a város a fizetések alkalmával milyen levonásokat eszközölhet, a közszállítási Szabályzat 80—81. §-a állapítja meg.

34. A vállalkozó ajánlatában köteles nyilatkozni arra nézve is, hogy ellene csődönkivüli kényszerezgességi, vagy csődjelzés vagy hűncelekmény miatt kizáró ok (Közszállítási szabályzat 46. §. (1. bek. 13. és 16. pontja) nem forog fenn.

35. A szerződési illetéket a vonatkozó pénzügyi szabályok szerint kell leróni.

Salgótarján, 1935. január 2.

Polgármester.